

Dokument nr. 8:28

(2004-2005)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og May Hansen

Forslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og May Hansen om dekning av utgifter til kommunale tjenester til kvinner på flukt fra tvangsekteskap og som oppholder seg på krisesenter i annen kommune enn oppholdskommunen

Til Stortinget

BAKGRUNN

Kvinner på flukt fra vold og tvangsekteskap må ofte plasseres på krisesenter i en annen kommune enn der de er registrert bosatt. Dette er helt avgjørende for å gi kvinnene den nødvendige trygghet og sikkerhet. Mange er truet på livet og har behov for ny identitet og sperret adresse.

Når kvinnene er plassert på et trygt krisesenter i en ny kommune, kommer spørsmålet om hvem som skal dekke ytelsen ved oppholdet på krisesenteret og videre etablering i ny kommune.

Det heter i sosialtjenesteloven § 10-1 første ledd om oppholdskommunens ansvar:

"Sosialtjenesten skal yte tjenester etter denne loven til alle som oppholder seg i kommunen".

I paragrafens andre ledd går det fram et unntak fra hovedregelen:

"For den som oppholder seg i institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjenester skal tjenestene likevel ytes av sosialtjenesten i den kommune som var oppholdskommune forut for inntaket i institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjeneste. Dette gjelder også ytelser før utskrivningen i forbindelse med utskrivning og etablering. Etter utskrivning skal de sosiale tjenestene ytes av sosialtjenesten i den kommune vedkommende tar opphold, men utgiftene kan kreves refundert av oppholdskommunene forut for inntak i institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjeneste."

I tilleggsskriv I-1/94 går det fram at krisesenter ikke kommer inn under noen av unntakene i sosialtjenesteloven § 10-1 andre ledd. Krisesentrene har ikke institusjonsstatus og regnes heller ikke som heldøgns omsorgstjeneste. Dette vil si at kommunen som var oppholdskommune forut for inntaket ikke vil bli ansvarlig for ytelse til dekning av opphold og etablering i ny kommune. Dette vil i henhold til sosialtjenesteloven § 10-1 første ledd, være den nye oppholdskommunens ansvar. Hovedregelen er følgelig at det er kommunen som krisesenteret ligger i som er ansvarlig for å dekke kostnadene ved opphold og etablering for kvinner på flukt fra tvangsekteskap.

Kvinner på flukt fra tvangsekteskap blir ofte plassert på krisesenter hvor kompetansen på dette feltet er høy. Dette betyr at det er noen få krisesentre og deres respektive kommuner som må bære kostnadene ved disse sakene. I noen saker tilbyr kvinnes registrerte bostedskommuner å dekke oppholdet i en viss periode. I andre saker viser de til loven som sier at det er oppholdskommunen som skal dekke kostnadene ved opphold og etablering.

Erfaringene er at det er noe tilfeldig hvorvidt det er oppholdskommunen forut for inntaket i krisesenter eller kommunene hvor krisesentrene befinner seg, som dekker kostnadene ved opphold og etablering. Uklarhet rundt dette skaper betydelig merarbeid for krisesentrene, frivillige organisasjoner som bistår kvinnene og kvinnes respektive advokater. Videre påfører det kvinnene ytterligere usikkerhet og belastninger. For kvinnene som allerede er i en svært sårbar situasjon oppleves det som uverdigg at ingen ønsker å ta ansvaret for dem.

For små kommuner som innehar krisesenter innenfor sine grenser betyr det en stor økonomisk utgift. Krisesentrene er dessuten avhengige av å ha et godt samarbeid med sosialtjenesten i sine respektive kommuner. Uklarheter rundt betaling av opphold og

etablering i ny kommune bidrar ikke til å lette dette samarbeidet. I ytterste konsekvens kan enkelte krisesentre måtte si nei til kvinner på flukt fra tvangsekteskap. Dette kan ikke sies å være lovgivers intensjon.

I handlingsplanen mot tvangsekteskap som Regjeringen la fram i 2002 sies det følgende:

"... Sosialtjenesten har videre i et forebyggende perspektiv et medansvar for å samarbeide med andre kommunale og statlige etater og eventuelle frivillige organisasjoner om konkrete saker og mer langsiktige strategier for å forebygge ..."

I praksis ser krisesentrene, organisasjonene og advokatene som bistår ofrene at dette samarbeidet i liten grad fungerer som det skal. Opphold på krise-

senter må derfor ses på som et midlertidig tiltak som ikke kan erstattes av krisesenteret i den kommunen som kvinnen flykter fra.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen gjennom forskrift eller lov, sikre at den tidligere oppholdskommunen, forut for inntak på krisesenter, skal være ansvarlig for å yte og bekoste utgiftene til kommunale tjenester i en periode på inntil ett år for kvinner på flukt som følge av tvangsekteskap.

7. desember 2004